

Jungle in de Orchideeën Hoeve

Tekst en foto's: Rob Bock

Het woord jungle is een Engelse verbastering van *jangala*, een woord uit het Sanskriet, een heel oude Indiase taal. Het betekent 'weelderige begroeiing'. Natuurfotograaf Frans Lanting schreef in de inleiding tot zijn prachtige fotoboek *Jungles* (2000): "Ik houd van het woord omdat het zo onbepaald is. Het laat genoeg aan de verbeelding over. Voor mij is 'jungle' de perfecte term om die wilde, natuurlijke overdaad mee aan te duiden, die mij zo boeit."

Tropische weelderigheid

Ik kreeg een goed idee van boeiende jungles toen ik kort geleden weer eens een bezoek bracht aan de Orchideeën Hoeve in Luttelgeest, sponsor van het tijdschrift 'Orchideeën'.

Veel exotische planten zijn er tot weelderige volwassenheid volgroeid en tonen dezelfde indrukwekkende vormen en afmetingen die zij ook in de regenwouden van hun tropische thuislanden bereiken. Epifyten groeien in overdaad op takken en stammen, luchtwortels hangen als draperieën naar beneden. Talloze orchideeën bloeien er uitbundig. Ik denk dat mensen die nooit de kans hebben gehad de overweldigende aanblik van tropische regenwouden met eigen ogen te aanschouwen, hier een goede indruk ervan kunnen krijgen. Degenen die wel die rijkdom in hun herinnering meedragen, zullen er een verrassende herleving van zien, met voor allen genoeg om ook nog de verbeelding te stimuleren.

Het is niet moeilijk om binnen de Orchideeën Hoeve even helemaal te vergeten dat erbuiten het Nederlandse polderlandschap en klimaat het grote kassencomplex omringen, hoe prachtig en rustgevend ook die kunnen zijn.

De planten groeien niet in rijen potten op kweektafels maar zijn de vrijheid gegeven hun eigen natuurlijke groeiwijzen te ontwikkelen. Voor het jaar 2014 had de Orchideeën Hoeve als thema gekozen 'de magie van de natuur'. Een zeer goede keuze! Die magie komt niet uitsluitend uit de schoonheid van de individuele planten maar uit het geheel van het samengroeien tot een *jangala*, een weelderige tropische plantengemeenschap. Watervallen, riviertjes en meertjes dragen bij aan de exotische schoonheid van deze unieke plantentuin.

Prepona demophon muson

Pas ontpopte vlinders

Ook dieren

Ook de fauna uit verre, warme landen krijgt aandacht in de Orchideeën Hoeve. Fantastisch gekleurde koikarpers zwemmen er sierlijk in het heldere water. Op stenen en takken die boven dat water uitsteken, zitten waterschildpadden zich te koesteren

in de aangename warmte van de enorme kassen. Sinds november 2014 zijn in het Amazone regenwoud van de Orchideeën Hoeve vier witoorpenseelaapjes (*Callithrix* sp.) te zien. Via de stichting AAP zijn deze kleine diertjes verkregen van een particuliere eigenaar in Frankrijk, die ze niet goed behandelde. Nu hebben zij een ruimte van 2000 vierkante meter die veel lijkt op hun oorspronkelijke habitat. Een groot bassin in diezelfde ruimte is bewoond door enorme roodstaartmeervallen (*Phractocephalus hemidipterus*) die graag een garnaaltje uit uw hand eten. In een door rotsen omringde vallei vliegen talloze exotische vlinders als levende juwelen tussen de bloeiende, tropische planten. Caligovlinders klapwieken rustig met hun grote vleugels, die van onder uilenogen vertonen die belagers moeten afschrikken. Morpho's tonen hun grote, metaalblauwe vleugels. Bonte Zebra vlinders (*Heliconius charithonia*) en Papilio's fladderen dertelend om de bloemen heen, of landen op voor hen klaargelegde, opengesneden vruchten om er met uitgerolde tong sap uit te zuigen. Tijdens een van mijn bezoeken zag ik een atlasvlinder (*Attacus atlas silhetica*) uit Zuidoost Azië, met een spanwijdte van 25 centimeter, de grootste van alle vlinders, die net uit zijn enorme cocon van ontpopt. De tekening op de uiteinden van de vleugels van deze nachtvlinder toont een slangenkop. Beschermd in glazen kasten naast de uitgang van de vlindervallei kun je het wonder van de metamorfose zien.

Groene, lichtbruine en goudkleurige, door rupsen gebouwde cocons die langzaam openbarsten en waaruit de prachtige vlinders tevoorschijn komen.

De oplettende bezoeker vindt na enig zoeken een leguaan (*Iguana iguana*) op een van de rotsen. Fraai gekleurde tropische vinkjes genieten van de enorme ruimte in de vlindervallei. Japanse kwartels (*Coturnix japonica*) scharrelen op de grond tussen rotsen en planten. Met een beetje geluk zie je er de fraai gekuifde roulroul (*Rollulus rouloul*) of gekuifde bospatrijs, uit Borneo en Sumatra, een prachtige vogel. In een aangrenzende afdeling zijn kleurrijke lori's (*Trichoglossus moluccanus*) uit de Australische Blue Mountains. Tientallen van deze speelse papegaaitjes vliegen er rond en vinden niets zo leuk als om op je hoofd en armen te komen zitten en uit een bekertje nectar te drinken. Dat levert prachtige foto's op.

Orchideeën

Het mooiste vind ik echter altijd de talloze orchideeën. Er is in de Orchideeën Hoeve zo'n verscheidenheid aan soorten uit zoveel verschillende delen van de wereld dat er elke dag van het jaar vele bloeiende exemplaren te bewonderen zijn. Hier geldt de titel van het alom bekende boek van Walter Richter uit 1958, *Die schönsten aber sind die Orchideen*. Of je de tuin in de zomer of midden in de winter bezoekt, er bloeien orchideeën in overvloedige overvloed. Het zijn natuurlijk niet altijd dezelfde. Elk jaargetijde bloeien andere soorten. Ik bezoek de Orchideeën

Bifrenaria harrisoniae

Stanhopea oculata

Angraecum eburneum uit de oerwouden van Madagaskar

Een oude *Vanda tricolor* in de jungle

Dendrobium thyrsiflorum

Hoeve daarom altijd meerdere malen per jaar. Eens stapte ik met buitenlandse orchideeënvrienden de tropentuin binnen nadat wij door de sneeuw in het witte polderlandschap gereden hadden. Binnen wachtte ons een aangename warmte. De plantenweelde was onverstoord en er bloeiden als altijd heel veel orchideeën. "Daar moet je normaal uren voor vliegen," zei een van mijn vrienden.

Vershil

Het verschil met de echte jungles van Zuid Amerika, Zuidoost Azië en Afrika is dat je de plantenweelde in de Orchideeën Hoeve kunt bekijken vanaf goed onderhouden paden. Ouderen en minder validen kunnen er zelfs rolstoelen huren. Avontuurlijke jonge bezoekers kunnen echter ook kiezen voor wildpaden, een route langs een gammele touwbrug, of een glibberig stenenpad door water. In het Amazone regenwoud van de Orchideeën Hoeve kan je vanaf een brug de lagen zien waaruit regenwouden zijn opgebouwd. Je hebt maar een klein beetje fantasie nodig om je er op een spannende expeditie te voelen. Na de wandeling door de jungletuin is het heerlijk om uit te rusten in het grote serrerestaurant dat een rijk gevarieerd menu biedt en daarna nog even door de grote winkel te lopen, waar planten, bloemstukken, en mooie dingen te koop zijn om thuis nog lekker door te genieten of een goede vriend of vriendin een plezier mee te doen.

Pura vida

Een bezoek aan de Orchideeën Hoeve is meer dan een dagje uit. Het is wat in het beroemde orchideeënlend Costa Rica *pura vida* wordt genoemd. Die term is dan ook gekozen als thema van de Orchideeën Hoeve voor het jaar 2015. Puur leven, zoals je dat vindt in de ongerepte natuur, maar ook in innerlijke emoties als blijdschap, tevredenheid en voldoening. Verwondering bij het zien van de vele prachtige orchideeën, lachen om het gedrag van de vrolijke lori's, verbazing om de grote vissen, ontroering bij het aanschouwen van de sierlijke pracht van de vlinders. Het geeft allemaal het gevoel van *pura vida*.

